

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Örigenus Tōn Eis Tas Theias Graphas Exēgētikōn Apanta Ta Ellēnisti Heuriskomena

Cui idem præfixit Origeniana, Tripartitum opus, quo Origenis narratur vita,
doctrina excutitur, scripta recensentur

Origenes

Rothomagi, 1668

VIII. Editionem [...] Hexaplis intextam emendarunt Eusebius, & Pamphilus,
& primi seorsum vulgaverunt. Inde triplex illo tempore editio [...],
Origeniana, Eusebiana, & [...].

urn:nbn:de:hbz:466:1-25059

magna diligentia descriptam publicaverunt. Atque ea Editio Palaestina dicta est Summo A
 scilicet applausu fuit excepta, & in Hierosolyma, aliisque Orientis Ecclesijs decantari
 coepta, & libratorum saepe eam in publicos usus exscribentium labore disseminata passim
 ac propagata; cum propter Auctoris famam, & Emendatorum nobilem doctrinam, tum
 propter operis ipsius dignitatem. Hujus editionis & emendationis luculentum extat mo-
 numentum in Codice Renati Marchali, jam saepe laudato; in quo post Ieremiam librum
 adnotatum est, descriptum eum esse ex Origenis Hexaplis, & emendatum ex Tetraplis
 manu ipsius exaratis; idque opera Pamphili & Eusebij.

En tibi iam itaque triplex editio Septuaginta Senum; Origeniana haec qua in Hexa-
 plis continebatur; altera privatim edita ab Eusebio & Pamphilo, qua prioris mere ger-
 mana erat; tertia vetus illa qua Origenis emendationem praecessit, & *novi* seu Vulgata B
 appellata est, quaeque multiplex & diversa fuit, ut pote varias passa adulterationes. Non
 alia autem Septuaginta Interpretum editio usurpabatur vulgo ante Origenem, quem qua
novi dicebatur. Hanc appellationem idcirco consecuta erat, quod nulla per Orientem
 Scripturae editio frequentiori usu contereretur. Quo factum est, ut editio *novi* non unam
 aliquam & peculiarem Septuaginta Senum editionem notare deinde ceperit, sed ipsam eo-
 rundem Interpretum conversionem generali appellatione significaverit. Rem uno verbo
 expedio. Vocabulum illud, *novi*, generi & speciei commune fuit, ut alia pleraque voces:
 generi, cum qualemcunque *novi* editionem notavit; speciei, cum ei soli addita est, qua
 ante Origenis emendationem circumferebatur. Speciei tributa est primum, inde ad genus
 ipsum transtulit. Quamobrem aliquando Hieronymus *novi*, ab Origene scilicet emenda- C
 tos, à *novi* distinguit; aliquando cum ea permiscet & confundit. Distinguit quidem in
 Prooemio ad librum 16. Commentar. in Isaiam. *Liquido, inquit, consistentes in Hebraico non ha-*
berit, nec esse in LXX Interpretibus, sed in Editione Vulgata, qua Graece novi dicitur, & in toto orbe di-
versa est. LXX Interpretes signat ab Origene emendatos. Et in Epistola ad Sun. & Fretell.
novi autem ista, hoc est Communis editio, ipsa est qua & Septuaginta, sed hoc interest inter utramque,
quod novi pro locis & temporibus, & pro voluntate Scripatorum veterum corrupta editio est. Ea autem
que habetur in Hebraeis, & quam nos verimus, ipsa est qua in eruditiorum libris incorrupta & inma-
culata Septuaginta Interpretum translatio reservatur. Quidquid ergo ab hac discrepat, nulli dubium est
*quin ita & ab Hebraeorum auctoritate discordet. Confundit vero *novi* cum Vulgata libr. 9. in*
Isaiam 30. 20. Multum, inquit, in hoc loco 70 Editio, Hebraicamque discordat. Primum ego de D
*Vulgata tractabimus. Vulgatam editionem appellat *novi*, quorum verba profert: profert au-*
tem de Hexaplis. Et in Praefat. Comment. in Daniel. Origenes de Theodotionis opere in editione
Vulgata asteriscos posuit. Et in Epistola ad Suniam & Fretell. Licet in Septuaginta & in Hexaplis
ita repererim. Hoc est in Vulgata, & in illa Hexaplorum. Vulgata speciatim & proprie dicta
utebantur Sunia & Fretella, pia & erudita foemina: multum illa à primigenio exemplari
deflexerat. Haec rogarunt Hieronymum, ut plurimorum Pfalterij locorum, in quibus Grae-
ca à Latinis dissonabant, legitimam lectionem ex Hebraica veritate sibi traderet. Morem
gessit Hieronymus, & prolixam rescripsit Epistolam, ex cujus evolutione discas, quid Vul-
gatam inter editionem, & illam qua jacebat in Hexaplis, discriminis interfuerit.

IX. Dum hanc emaculandis Septuaginta Senibus navabant operam Eusebius & Pam- E
 philus; similis cura Hefychium monachum in Aegypto, & Lucianum Antiochia eodem
 circiter tempore exercebat. Hi priscam illam Editionem, *novi* dictam, deformem mendis,
 & sexcentis vitiatis locis mutare in melius aggressi sunt. Adhibitis ergo vetustis Vul-
 gatae hujus interpretationis exemplaribus rem ita gesserunt, ut recusam ab Hefychio edi-
 tionem Aegyptus amplexa sit: quam vero recoxit Lucianus, ab universis probata & usur-
 pata sit regionibus, qua Constantinopolim & Antiochiam interjacente; nam Hebraeam
 etiam veritatem consuluisse fertur, ab eoque emendata Vetus illa Vulgata nomine ipsius
 affecta est. Hieronymus in Epistol. ad Sun. & Fretell. *in quo breviter illud admonet, ut scitis*
aliam esse editionem, quam Origenes & Casariensis Eusebius, omnesque Graeciae tractatores novi, id est
*Communem appellant, atque Vulgatam, & à plerisque nunc *novi* dicitur; aliam Septuaginta In-*
terpretum, qua & in Hebraeis codicibus reperitur, & à nobis in Latina sermone fideliter versa est,
& Hierosolyma, atque in Orientis Ecclesijs decantatur.

Igitur quintuplex post hanc aetatem Septuaginta Interpretum editio habita est; Vulgata
 vetus, Origeniana, Eusebiana, illa Luciani, & Quinta demum Hefychij. Sed quoniam ex
 Hexaplis profecta erat Eusebiana, pro una eademque utraque habita est. Quae vero *novi*
 exemplaria supererant, in studioforum bibliothecis delitescabant. Atque ita licet quin-
 que revera extarent hoc tempore editiones, trium duntaxat usus erat in Ecclesijs. *Alex-*
andria & Aegyptus, inquit Hieronymus, in Septuaginta suis Hefychium laudat auctorem. Constans-
tinopolis usque Antiochiam Luciani martyris exemplaria probat. Media inter has Provincia Palaestina
codices legunt; quos ab Origene elaboratos Eusebius & Pamphilus vulgaverunt: totusque orbis hac in-